

Péče o děti odebírané z biologické rodiny

Systemové doporučení Ligy lidských práv č. 3

LIGA
LIDSKÝCH PRÁV

Liga lidských práv (www.llp.cz) je česká nevládní organizace, která chrání práva dětí, pacientů, duševně nemocných, obětí rasové diskriminace, policejního a domácího násilí i dalších osob právní cestou. Její vizí je taková společnost, v níž všichni vědí o svých právech a možnosti se jich domoci a takový stát, jehož orgány při své činnosti dodržují Listinu základních práv a svobod i závazné mezinárodní úmluvy o lidských právech.

Liga je členem Mezinárodní federace lidských práv (FIDH) založené v roce 1922 v Paříži.

Liga lidských práv začala v roce 2006 vydávat analytické materiály, které představují reakci na chybějící diskusi a na absenci koncepčních návrhů v oblasti ochrany lidských práv směřujících k nutným systémovým zlepšením. Jejich obsah a forma odpovídá formě dokumentů, které se obvykle v angličtině nazývají „policy papers“. Liga pro ně zvolila název „systémová doporučení“. Toto systémové doporučení zpracoval Petr Bittner. Zodpovědný editor: Jiří Kopal. (C) Liga lidských práv, 2007.

Tento dokument byl vytvořen za finanční pomoci Evropské unie.
Za obsah tohoto dokumentu je výhradně zodpovědná
Liga lidských práv a nelze jej v žádném případě
považovat za názor Evropské unie.

Hlavní cíl:

Příspěť ke snížování počtu dětí umístovaných v zařízeních ústavní výchovy po odebrání z biologické rodiny, snížit celkový počet dětí v ústavech a tím snížit i počet ústavů. Příspěť ke zvýšené preferenci výchovy dětí v rodině před výchovou ústavní podporou forem náhradní rodinné péče, zejména pěstounské, spojené se zvýšením odborné podpory a zázemí pro rodiny přijímající cizí dítě.

Klíčová slova:

Ústavní výchova, ochranná výchova, náhradní rodinná péče, pěstounská péče - PP, biologická rodina, školská zařízení ústavní výchovy, dětský domov, diagnostický ústav, výchovný ústav, výchovná skupina, pěstoun, pěstounská rodina, dávky pěstounské péče.

1. Úvod

1.1. Lidskoprávní rozměr závazků státu v oblasti ústavní výchovy

Právo na soukromý a rodinný život zaručené čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách (č. 209/1992 Sb.) a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (č. 2/1993 Sb.) nejen dětem, nýbrž všem, v sobě zahrnuje závazek státu do tohoto práva zasahovat pouze na základě zákona a jen ve chvíli, kdy jsou splněny výjimečné okolnosti (kupříkladu to vyžaduje ochrana zdraví nebo ochrana práv a svobod jiných). Další specifické závazky státu vyplývají z přímo za účelem ochrany dětí sjednané Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.) a to zejména z jejích článků 3, 9 odst. 1, 18, 19 a 27. Výbor pro práva dítěte ve svých posledních závěrečných doporučeních z roku 2003 doporučil České republice ustanovit nebo posílit na místní úrovni mechanismus alternativní péče v systému sociálního zabezpečení a **přijmout účinná opatření k podpoře, zvýšení a posílení pěstounské péče, ústavu rodinného typu a dalších forem alternativní rodinné péče a odpovídajícím způsobem snížit ústavní výchovu jako formu alternativní péče**, jakož i přijmout účinná opatření k posílení preventivních snah ke snížení výskytu dětí zbavených svého rodinného prostředí v důsledku sociálních problémů nebo jiných krizových situací a k zajištění toho, že umístění do ústavu je pouze na nejkratší možnou dobu.¹

Česko dlouhodobě „vede“ v číslech ilustrujících počet dětí v ústavech. Podle nedávno zveřejněné statistiky² jsme bohužel „na úplné špičce“ v ukazateli počtu dětí do 3 let v ústavech (60 dětí v ústavu na každých 10 000 dětí v populaci). Tento ukazatel však započítává pouze děti do 3 let, tj. v našem systému umístěné v kojeneckých ústavech. **Při započtení dětí umístěných v ústavech sociální péče a ve školských zařízeních ústavní výchovy³ se dostáváme přibližně k číslu 480 dětí v ústavu na 10 000 dětí v populaci. Absolutní čísla hovoří o přibližně 20 000 dětí v ústavech.**

1.2. Záměr a metodika

Cílem tohoto systémového doporučení je porovnat nákladnost a ekonomickou efektivnost systému péče o děti odebírané z biologické rodiny. Jedná se o srovnání dvou vybraných forem z celé škály systému a sice **školských zařízení ústavní výchovy a systému náhradní rodinné péče formou pěstounské péče.**

Dokument je založen na hypotéze ekonomické neefektivnosti a plýtvání daňovými prostředky v důsledku preference ústavní výchovy před umístováním dětí odebíraných z biologických rodin do pěstounské péče. Metodické zpracování bylo provedeno formou sběru a vyhodnocení dostupných statistických a ekonomických dat vypovídajících o finanční nákladnosti dvou srovnávaných forem péče o děti odebírané z biologických rodin v ČR. Nejnovější data jsou dostupná z roku 2005. Zdroje

¹ Závěry Výboru pro práva dítěte z 31.1.2003, str. 9, odst. 45 a 46, v češtině jsou součástí usnesení vlády ČR ze dne 10. září 2003 č. 898.

² Zdrojem statistiky je zpráva UNICEF „The State of the World's Children 2006“, dostupná z: <http://www.unicef.org/sowc06/>.

³ Systém ústavní výchovy je rozdělen pod tři resorty: Ministerstvo zdravotnictví = kojenecké ústavy, Ministerstvo práce a sociálních věcí = ústavy sociální péče, Ministerstvo školství = dětské domovy, výchovné ústavy, diagnostické ústavy.

dat představují údaje zveřejňované na webových stránkách nebo získané na základě dožádání dle zákona o informacích.

2. Monitoring systému ústavní a ochranné výchovy

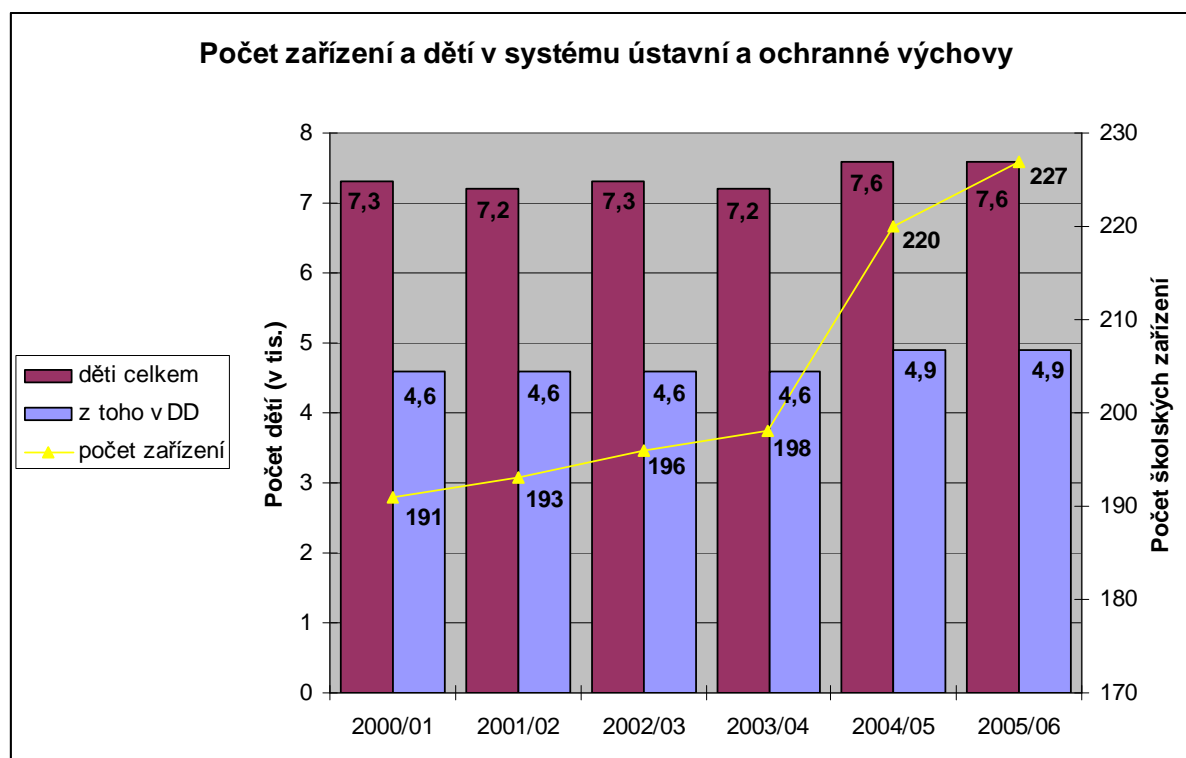
2.1. Školská zařízení a děti v nich umístěné

Výkon ústavní a ochranné výchovy zajišťuje v resortu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy systém školských zařízení ústavní výchovy. Po novelizaci zákona č. 109/2002 Sb. lze rozlišovat následující druhy zařízení:

- diagnostické ústavy
- dětské domovy
- dětské domovy se školou
- výchovné ústavy.

Z hlediska zřizovatele je členění systému na zařízení zřizovaná jednotlivými kraji a zařízení zřizovaná státní správou ve školství, tj. MŠMT. V rámci tohoto členění lze konstatovat, že kraje zřizují dětské domovy, zatímco MŠMT ostatní zařízení. Existují výjimky, kdy zřizovatelem některých dětských domovů je stále MŠMT, lze však očekávat, že tento stav bude trvat pouze po přechodnou dobu transformace. Zřizovatelem některých zařízení jsou také soukromé právnické osoby (nestátní neziskové organizace).

Následující graf udává vývoj celkového počtu školských zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy ve srovnání s počtem dětí v těchto zařízeních. Nárůst počtu zařízení v letech 2004/05 a 2005/06 nelze vysvětlovat pouze jako důsledek změny zákona, kdy zejména dětské domovy mají povinnost se transformovat na zařízení rodinného typu s nižším počtem dětí ve výchovné skupině.⁴ Jak je zřejmé, nárůst počtu zařízení je přímo úměrný nárůstu počtu dětí v těchto zařízeních.

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

⁴ Výchovná skupina je definována počtem dětí (v dětském domově maximálně 8 dětí v jedné skupině) a pro jednotlivá zařízení je stanoven maximální počet výchovných skupin (v dětském domově minimálně 2 a maximálně 6 skupin, tj. 16 – 48 dětí).

Mezi lety 2004 – 2005 došlo v důsledku zmiňované novelizace ke změně struktury a také ke změně počtu zařízení. Změny ilustruje následující tabulka:

Název zařízení	Počet zařízení		Počet dětí	
	2004/05	2005/06	2004/05	2005/06
Dětský domov	150	150	4867	4869
Dětský domov se školou	neexistoval	29	X	815
Dětský výchovný ústav	24	34	743	1400
Výchovný ústav pro děti a mládež	10	zrušen	512	X
Výchovný ústav pro mládež	21	zrušen	903	X
Ústav s výchovně léčebným režimem	1	zrušen	64	X
Diagnostický ústav	14	14	501	537
Celkem	220	227	7590	7621

Tab. 1: Změna struktury zařízení ústavní výchovy

Z této změny je zřejmé, že se týkala především restrukturalizace systému výchovných zařízení, kdy nepřehledné rozdělení na čtyři typy výchovných ústavů (dětský, pro děti a mládež, pro mládež, s výchovně léčebným režimem) nahradil systém dvou typů zařízení, tj. dětský domov se školou a výchovný ústav. Zarážející však je, že v rámci této změny došlo ke zvýšení počtu zařízení o 7 (z původních 56 na 63 zařízení). Opět se nabízí dvě možná vysvětlení:

- snížení počtu dětí ve výchovné skupině,
- zvýšení celkového počtu dětí s nařízenou ústavní a ochrannou výchovou a v rámci diagnostiky zvýšení počtu dětí diagnostikovaných jako nevhodných pro umístění do běžného dětského domova rodinného typu.

2.2. Náklady spojené se systémem ústavní výchovy

Následující ekonomické údaje ilustrující finanční nákladnost systému členíme dle jednotlivých krajů. Nejnovější údaje jsou k dispozici pouze za rok 2005, zdroje dat představují výroční zprávy o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v jednotlivých krajích doplněné o data poskytnutá jednotlivými kraji na základě dotazu. Tabulka uvádí náklady (v mil. Kč) pouze za dětské domovy zřizované jednotlivými kraji, případně fungující v rámci kraje, které jsou zřízené soukromými osobami (církve, neziskové organizace).

zřizovatel	počet zařízení	počet dětí	přímé výdaje (normativ)		nepřímé (provozní) výdaje	investiční výdaje	náklady na dítě (v Kč)
			celkem	z toho mzdy			
Ústecký kraj	17	771	161,2	99,7	55,8	92,8	181300
Zlínský kraj	11	287	40,3	34,5	20,7	18,6	195738
Plzeňský kraj	7	290	68,5	49,3	20,8	12	349310
Středočeský kraj	16	487	69,1	48,3	25	4,2	219899
Moravskoslezský kraj	19	747	155,7	113,1	54	23,2	264790
Olomoucký kraj	13	372	73,1	52,9	28	31,4	199432
Pardubický kraj	7	162	31,6	22,9	8,4		222312
Vysočina	10	323	51,8	37,7	24,6	0,25	260436
Královéhradecký kraj	8	304	50	36,1	16,3	1,9	224342
Jihočeský kraj	8	359	48,6	34,7	20	14,5	174111
Karlovarský kraj	8	270	49,7	49,7	18,3	1,58	253018
Celkem	124	4372	799,6	578,9	291,9	200,43	231335

Tab. 2: Nákladovost dětských domovů zřizovaných kraji (v mil. Kč mimo nákladů na dítě)

Pozn.: V případě Plzeňského a Královéhradeckého kraje byl údaj o nákladech na dítě vypočten z dostupných dat, neboť kraj tento údaj nesleduje. Počet zařízení a počet dětí v nich umístěný se liší od údajů uvedených v předchozí tabulce, protože některé dětské domovy jsou zřizovány přímo MŠMT.

Z dat uvedených v tabulce by se mohlo zdát, že je možné porovnávat efektivitu ústavní péče podle údaje o nákladech na jedno dítě v zařízení. Bohužel však při zjišťování tohoto údaje Liga narazila na problém spočívající ve skutečnosti, že kraje nepoužívají jednotnou metodiku pro tento vypovídající ukazatel. Při eliminaci extrémně nízkých a vysokých hodnot daných touto nesrovnalostí lze však konstatovat, že se náklady na dítě v dětském domově pohybují v rozmezí 220 – 270 tisíc Kč ročně. Zajímavé bylo také zjištění, že u většiny dětských domovů zřizovaných soukromým vlastníkem byly tyto náklady nižší, zhruba ve výši 180 tisíc Kč ročně.

Další tabulka pak obsahuje v souhrnu jednotkovou a celkovou nákladovost jednotlivých typů zařízení ústavní výchovy v ČR. Zdrojem dat jsou údaje Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se tedy pouze o zařízení, zřizovaná tímto resortem a částka proto nezahrnuje zařízení pro děti do 3 let, tzv. kojenecké ústavy z resortu Ministerstva zdravotnictví a ústavy sociální péče z resortu Ministerstva práce a sociálních věcí.

Název zařízení	Počet zařízení	Počet dětí	Náklady na dítě	Celkové náklady (mil. Kč)
Dětský domov	150	4869	229815	1119
Dětský domov se školou	29	815	337176	275
Výchovný ústav	34	1400	349929	490
Diagnostický ústav	14	537	492050	264
Celkem	227	7621	281853	2148

Tab. 3: Nákladovost zařízení ústavní výchovy MŠMT za rok 2005

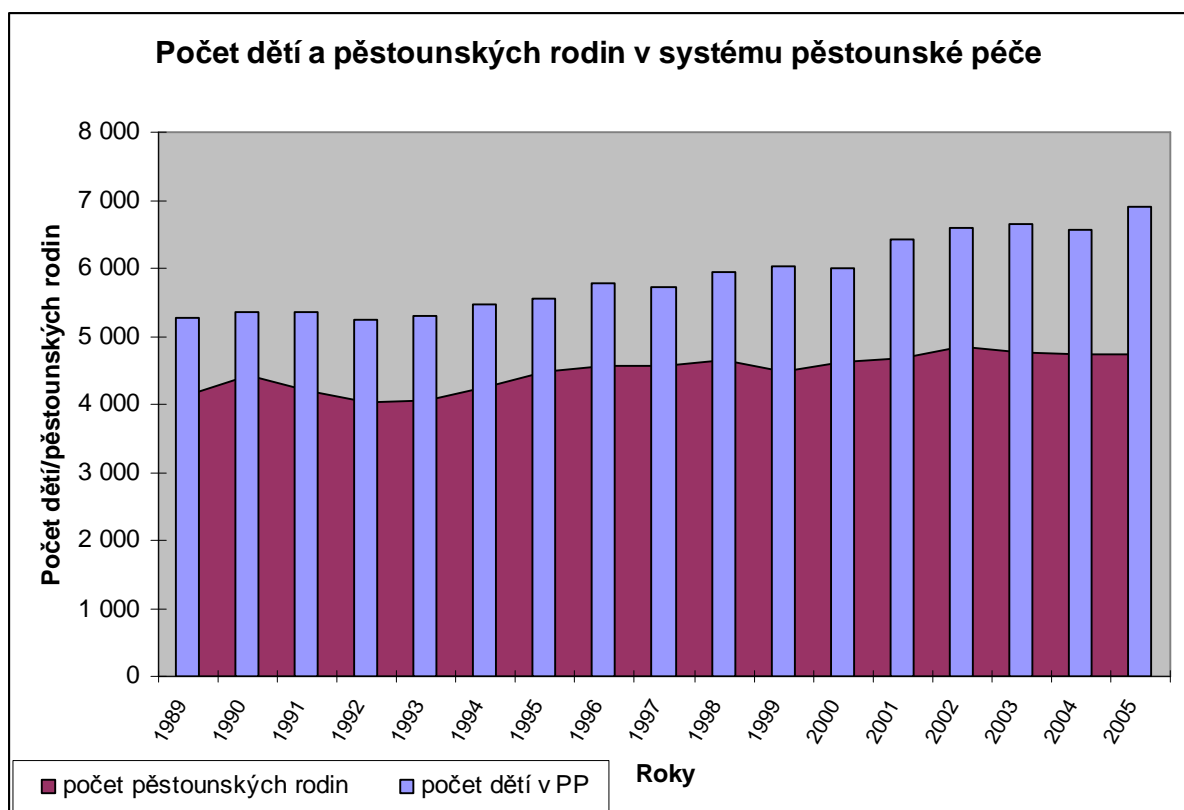
Z uvedených čísel je patrné, že nejnákladnější je pobyt dětí v diagnostických ústavech a výchovných ústavech, naopak nejnižší jednotkové náklady jsou spojeny s pobytem dětí v dětských domovech, kde se však nachází zdaleka nejvyšší počet dětí. Celkové náklady spojené se systémem ústavní výchovy v resortu školství pak přesahují 2 miliardy Kč ročně. Tato částka však popisuje pouze přímé náklady spojené s fungováním jednotlivých zařízení, avšak nezahrnuje náklady spojené s fungováním administrativy na krajských úřadech, ministerstvu a dalších institucích.

3. Monitoring systému náhradní rodinné péče

3.1. Systém NRP a děti v něm umístěné

Systém náhradní rodinné péče v ČR je tvořen dvěma formami a to osvojením (adopcí) a pěstounskou péčí. Pěstounská péče končí dosažením zletilosti dítěte a zajišťují ji zejména rodiny, popř. i jednotlivci, kterým je dítě svěřeno rozhodnutím soudu do pěstounské péče. Pěstoun může být součástí zařízení pro výkon pěstounské péče, např. SOS dětské vesničky.

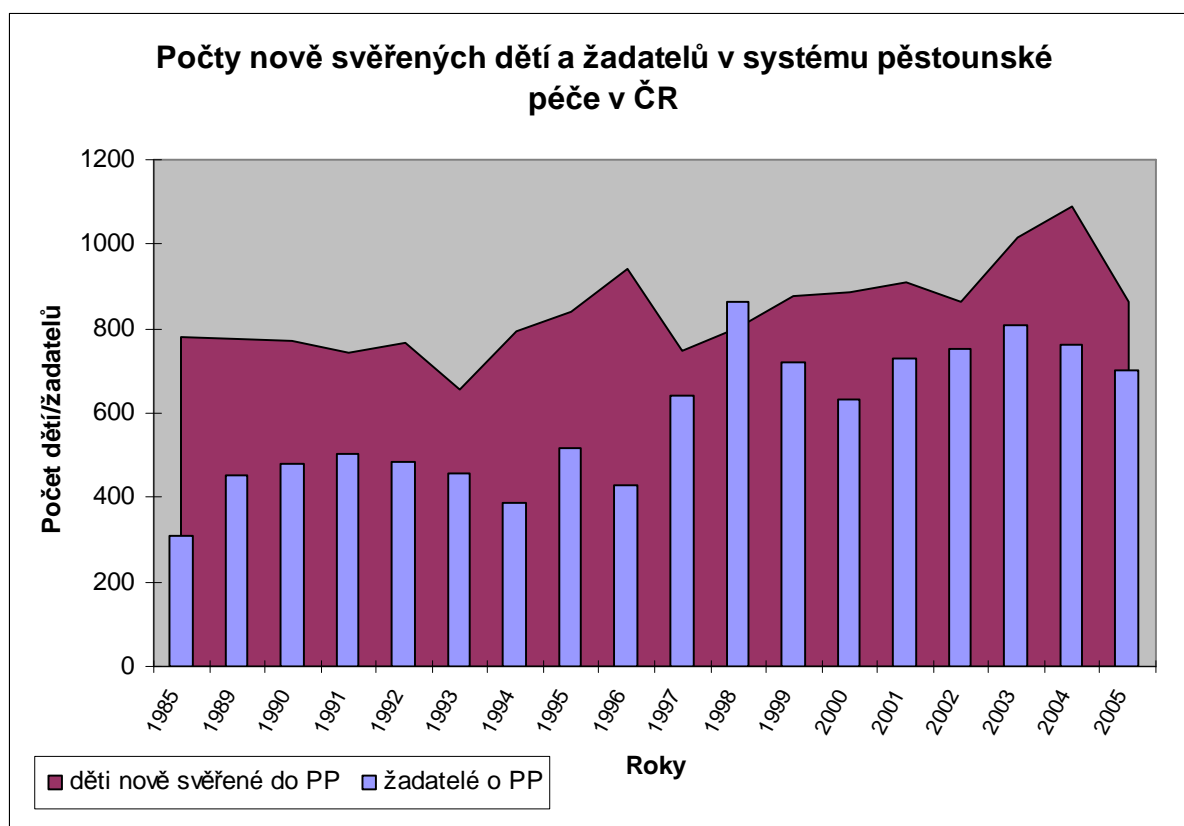
Následující graf ilustruje vývoj počtu dětí svěřených v jednotlivých letech do pěstounské péče a vývoj počtu pěstounských rodin. Zdrojem dat jsou statistiky MPSV.

Z grafu je zřejmý trend nárůstu počtu dětí svěřených do PP zejména v posledních pěti letech. Tento nárůst však v číselném vyjádření představuje nárůst o zhruba 600 dětí mezi lety 2000 a 2005. Nárůst počtu dětí v PP zároveň není provázen očekávaným poklesem dětí umístovaných do zařízení ústavní výchovy, naopak tento počet v posledních třech letech roste.

Uvedený stav lze nejpravděpodobněji vysvětlit tím, že existuje jen velmi malá míra závislosti mezi počtem dětí v zařízeních ústavní výchovy a v pěstounské péči. V praxi to znamená, že do pěstounské péče se dostává jen velmi malé procento dětí, které jsou již umístěné do zařízení ústavní výchovy.

Domněnky o fungování systému PP ve vztahu k ústavní výchově potvrzuje také následující graf zachycující počty nově svěřených dětí do PP v jednotlivých letech a počty žadatelů o svření dítěte do PP. Zdrojem dat jsou statistiky MPSV.

Graf ilustruje, že počet dětí svěřovaných do PP v jednotlivých letech má značné výkyvy, přesto však není možné identifikovat patrně rostoucí nebo klesající trend a počet dětí je v průměru v jednotlivých letech konstantní. Značný výkyv je možné zaznamenat především v roce 1997 a 1998, kdy došlo ke skokovému nárůstu počtu žadatelů o svěřování dítěte do PP. Přestože tento počet v dalších letech poklesl, zůstal nad úrovní první poloviny devadesátých let.

3.2. Dávky pěstounské péče

Jejich výši upravuje zákon č. 117/1995 Sb. ve znění pozdějších předpisů, o státní sociální podpoře. Úprava je uvedena pod hlavou VII. Dávky pěstounské péče. Poslední novela změnila výši dávek s platností od 1.1.2007. Zákon zná tyto druhy dávek:

- a. příspěvek na úhradu potřeb dítěte
 - dle zákona náleží nezletilému dítěti svěřenému do PP (je vyplácen pěstounovi)
 - výše příspěvku se řídí věkem dítěte a jeho zdravotním stavem (viz. tabulka 4)

Výše příspěvku na úhradu potřeb dítěte podle věku a zdravotního stavu dítěte v pěstounské péči od 1. 1. 2007 měsíčně v Kč				
Nezaopatřené dítě ve věku	zdravé dítě	dlouhodobě nemocné	dlouhodobě zdravotně postižené	dlouhodobě těžce zdravotně postižené
	koeficient 2,30	koeficient 2,35	koeficient 2,90	koeficient 3,10
Do 6 let	3 680	3 760	4 640	4 960
od 6 do 15 let	4 508	4 606	5 684	6 076
od 15 do 26 let	5 175	5 288	6 525	6 975

Tab. 4: Příspěvek na úhradu potřeb dítěte v PP

Tyto částky lze považovat za dostatečné k zajištění základních hmotných potřeb dítěte (strava, ošacení, školní potřeby, kapesné). Na první pohled nepřilíš velké odstupňování mezi příspěvkem zdravého dítěte a příspěvkem na úhradu potřeb dítěte se zdravotním postižením je nutné nahlížet z hlediska dalších dávek náležejících osobám se zdravotním postižením.

b. odměna pěstouna

- jedná se o formu společenského uznání osobě pečující o dítě v pěstounské péči
- výše odměny je závislá na počtu dětí a jejich zdravotním stavu (viz. tabulka 5)

Počet dětí v pěstounské péči	Výše odměny pěstouna od 1.1.2007 v Kč měsíčně
1	3126
2	6252
3	17193
4	18756
1 dlouhodobě těžce zdravotně postižené	17193

Tab. 5: Odměna pěstouna

Výše této odměny se zdá být velmi vysoká, ale je třeba si uvědomit, že pěstoun, který pečuje o více než 2 děti v PP nebo o 2 děti z nichž jedno je těžce zdravotně postižené má díky tomu velmi omezenou možnost pracovního uplatnění a tím pádem zajištění dalšího příjmu. Odměna pěstouna tak v takovém případě částečně nebo zcela nahrazuje plat pěstouna. Pro účely zdravotního pojištění, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti se tato odměna navíc posuzuje jako plat.

c. příspěvek při převzetí dítěte

- je určen na pokrytí nezbytných výdajů spojených s převzetím dítěte do PP
- jedná se o jednorázovou dávku odstupňovanou podle věku dítěte (viz. tabulka 6)

Příspěvek při převzetí dítěte v Kč	
Věk dítěte	Příspěvek
do 6 let	7120
6 - 15 let	8722
15 - 26 let	10013

Tab. 6: Příspěvek při převzetí dítěte

d. příspěvek na zakoupení motorového vozidla

- je poskytován v případě, že se pěstoun stará alespoň o čtyři děti
- maximální výše je 70 % pořizovacích nákladů, maximálně 100 tis. Kč

3.3. Náklady spojené se systémem pěstounské péče

Na internetových stránkách MPSV jsou dostupná data o dávkách SSP vyplacených za rok 2005 včetně dávek PP (viz http://www.mpsv.cz/files/clanky/3380/davky_SSP.xls). Z těchto dat vyplývají následující částky:

Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	= 343 284 072,- Kč
Odměna pěstouna	= 111 663 388,- Kč
Příspěvek při převzetí dítěte	= 9 221 744,- Kč
Příspěvek na motorové vozidlo	= 2 513 755,- Kč

Celkové náklady spojené se systémem pěstounské péče za rok 2005 činí 466 682 959,- Kč. Roční náklady na jedno dítě v PP jsou 67 635,- Kč.

4. Shrnutí, doporučení a závěry

Srovnání nákladovosti systémů ústavní výchovy a pěstounské péče (za rok 2005)		
	Ústavní výchova	Pěstounská péče
Celkové náklady	2 148 mil. Kč	467 mil. Kč
Počet dětí	7 621	6 904
Počet zařízení/rodin	227	4 720
Roční náklady na 1 dítě	281 853,- Kč	67 635,- Kč

Je nezbytné zdůraznit, že nákladovost týkající se ústavní výchovy zahrnuje pouze děti a zařízení v systému školství. Částky nezahrnují děti a zařízení v systému zdravotnictví (kojenecké ústavy) ani v systému MPSV (ústavy sociální péče). Při zahrnutí těchto forem ústavní péče o děti by byla částka ve sloupci „ústavní výchova“ několikanásobná. Například výdaje na ústavy sociální péče pro mládež do 18 let za rok 2005 dosáhly částky 2 684 mil. Kč. Kvalifikovaný odhad přímých nákladů na péči o děti v ústavní výchově za rok 2005 tak přesahuje 6 miliard Kč, při zahrnutí nepřímých nákladů spojených s administrativou na krajské a celostátní úrovni a ročních investičních nákladů se pak snadno dostaneme přes částku 10 miliard Kč za rok. Jednoduchým podílem odhadu nákladů dělených počtem dětí docházíme k závěru, že **každé dítě v ústavu představuje roční náklady přibližně 550 000,- Kč!!!**

Závěrem je možné konstatovat, že došlo k očekávanému potvrzení hypotézy o vyšší nákladnosti systému ústavní výchovy ve srovnání s pěstounskou péčí. Státní paternalismus a přehnaná snaha o kontrolu nad výchovou a vývojem dětí odebíraných z biologických rodin tak v důsledku vede k neefektivnímu vynakládání značného množství prostředků. K tomuto zjištění by bylo vhodné také dodat srovnání efektivity obou systémů z hlediska úspěšnosti výchovy a zajištění zdárného budoucího vývoje jednotlivých dětí. I přes tvrzení odborníků z řad pracovníků zařízení ústavní výchovy lze mít za prokázanou vyšší míru této úspěšnosti u dětí vyrůstajících v rodinném prostředí než u dětí vyrůstajících v zařízení ústavní výchovy.

Doporučení k této problematice vycházejí z praxe Ligy lidských práv a jsou postaveny na pevném přesvědčení o nutnosti fungujícího rodinného prostředí pro zajištění zdárného vývoje dítěte. V této oblasti je tak potřeba zejména:

1) jednoznačně deklarovat podporu a preferenci rodinné péče před péčí ústavní na úrovni státu

Potřebné kroky: sjednotit problematiku ústavní péče pod jeden resort (Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny); zvýšit počet a kvalifikaci pracovníků orgánu sociálně-právní ochrany dětí; zajistit vyšší podíl terénní sociální práce v jejich práci; motivovat tyto pracovníky a hodnotit jejich práci v závislosti na úspěšnosti při zajištění sanace biologické rodiny nebo nalezení rodiny náhradní; zajistit finanční zainteresovanost obcí s rozšířenou působností na péči o děti umístěné v ústavní výchově (obec s rozšířenou působností jejíž orgán sociálně-právní ochrany navrhne umístění dítěte do ústavní péče se finančně podílí na krytí nákladů spojených s péčí o toto dítě); vytvořit prvky společenského ocenění a uznání pro pěstounské rodiny pečující o cizí dítě; zajistit vzdělávání soudců opatrovnických soudů směrem k preferenci forem náhradní rodinné péče před nařizováním ústavní výchovy.

2) zjednodušit, zprůhlednit a zlidštit proces posuzování žadatelů o svěřením dítěte do pěstounské péče

Potřebné kroky: zvýšit motivaci a hodnotit pracovníky orgánu sociálně-právní ochrany dětí za vyhledávání, vzdělávání a podporu pěstounských rodin; zajistit, aby rozhodnutí orgánu sociálně-právní ochrany dětí o posouzení žadatelů o pěstounskou péči podléhalo správnímu řádu, bylo odůvodněné a přezkoumatelné; zajistit, aby proces posuzování žadatelů byl současně propojen s procesem jejich přípravy a vzdělávání; zajistit, aby se pracovník orgánu sociálně-právní ochrany dětí stal průvodcem pěstounské rodiny od podání žádosti, přes přípravu na přijetí dítěte, k přijetí dítěte a nadále až do odchodu dítěte z pěstounské péče.

3) zajistit kvalitní a dostupnou odbornou podporu pěstounským rodinám při péči o cizí dítě

Potřebné kroky: alokovat na vyhledávání, přípravu, vzdělávání a následnou podporu pěstounských rodin dostatečné množství finančních prostředků odpovídající nákladnosti umístění dítěte do ústavní péče; vytvořit a podporovat kvalitní a dostupnou síť poradenských míst a center pro pěstounské rodiny pečující o cizí dítě se specifickými potřebami (zejména odborníci z oboru zdravotnictví, psychologie, psychiatrie, speciální pedagogiky, etopedie, psychoterapie, sociální pedagogiky a dalších)

4) zastavit podporu dalšího rozšiřování zařízení ústavní výchovy a zvyšování počtu dětí v nich umístěných

Potřebné kroky: zastavit veškeré investice do výstavby nových zařízení ústavní výchovy; zrušit udělené výjimky z počtu dětí ve výchovné skupině a počtu výchovných skupin; zrušit zařízení ústavní výchovy nesplňující podmínky zařízení rodinného typu; provést audit a hodnotit jednotlivá zařízení podle úspěšnosti uplatnění dětí opouštějících zařízení v dalším životě a společnosti, toto hodnocení pravidelně opakovat a zveřejňovat; vytvářet tlak na zkvalitňování péče a zvyšování odbornosti jednotlivých zařízení; do budoucna přijímat pouze pracovníky s vysokoškolským vzděláním z oboru pedagogiky či psychologie, kteří by postupně nahrazovali pracovníky bez řádné kvalifikace; motivovat a hodnotit zařízení podle úspěšnosti umístění dítěte z ústavu do náhradní rodinné péče.

5) provést a pravidelně opakovat „audit“ dětí umístěných v zařízení ústavní výchovy s cílem identifikovat děti, u kterých není nezbytné, aby nadále setrvaly v ústavu, tj. je možné je umístit v náhradní rodině

Kanceláře Ligy lidských práv:

Bratislavská 31
602 00 Brno
Tel. +420 545 210 446
Fax +420 545 240 012
brno@llp.cz

Záhřebská 50
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 816 765
Fax: + 420 224 941 092
paha@llp.cz

www.llp.cz